

Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas sēdes

PROTOKOLS Nr.2

Rīgā,
Skolas ielā 28, 2.korpusa 3.stāva zālē

2012.gada 13.jūnijā
plkst. 10.00

SĒDĒ PIEDALĀS:

Ingus Alliks, komitejas vadītājs, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretāra vietnieks

Komitejas locekļi:

Egīls Baldzēns, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks

Kristīne Fomina, Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta Mājokļu politikas nodaļas juriskonsulte

Valda Iljanova, Latgales plānošanas reģiona Attīstības un plānošanas nodaļas plānotāja

Ligita Kadžule, Latvijas Lauku sieviešu apvienības Salas novada lauksaimniecības konsultante

Inga Kalniņa, Kurzemes plānošanas reģiona administrācijas projektu koordinatore

Ilona Laganovska, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas koordinācijas departamenta Politikas plānošanas nodaļas vecākā referente

Pēteris Leiškalns, Latvijas Darba devēju konfederācijas Sociālās drošības un veselības aizsardzības eksperts

Liega Piešiņa, Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Nozaru politikas nodaļas pārvaldes vecākā referente

Ilze Slokenberga, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vecākā referente

Baibas Spalviņas vietā **Eva Kričalo**, Tieslietu ministrijas Stratēģijas departamenta vecākā referente

Viktors Veretjanovs, Centrālās statistikas pārvaldes Sociālās statistikas departamenta Ienākumu un dzīves apstākļu statistikas daļas vadītājs

Vaira Vucāne, Latvijas Bērnu fonda viceprezidente

Ivars Zaļais, VSIA „Autotransporta direkcija” valdes loceklis, Sabiedriskā transporta plānošanas daļas vadītājs

Ieva Zeiferte, Zemgales plānošanas reģiona administrācijas Projektu vadītāja

Elita Zvaigzne, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Elektroniskās pārvaldes departamenta Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju politikas nodaļas vecākā konsultante

SĒDĒ NEPIEDALĀS:

Gunta Anča, Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas „Sustento” valdes priekšsēdētāja

Elīna Ālere-Fogele, Krīzes centra „Skalbes” padomes locekle

Aija Barča, Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas priekšsēdētāja

Maruta Bubene, Sociālās integrācijas centra „Gaisma ceļā” Rīgas patversmes Sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja

Elīna Celmiņa, komitejas vadītāja vietniece, LM Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vadītāja

Sarmīte Driksna, Biedrības „Baltā māja” Sociālā atbalsta centra vadītāja

Ilva Drunka, Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Metodiskās vadības nodaļas inspektore

Iveta Girucka, Satiksmes ministrijas Sauszemes transporta departamenta Autosatiksmes nodaļas vecākā referente

Ēriks Kraučs, Fonda „Roma” valdes priekšsēdētājs

Daina Mūrmane – Umbraško, Veselības ministrijas Veselības politikas plānošanas departamenta Veselības politikas analīzes un plānošanas nodaļas vadītāja

Ineta Puriņa, Vidzemes plānošanas reģiona Projektu vadītāja

Silvija Šimfa, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos

Aina Verze, Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja

PIEAICINĀTIE:

Ina Elksne, LM Eiropas un juridisko lietu departamenta Eiropas lietu nodaļas vadošā eksperte

Aldis Dūdiņš, LM Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departamenta direktora p.i.

Sēdi protokolē:

Evija Kūla, LM Vienlīdzīgu iespēju politikas nodaļas vecākā referente

Darba kārtība:

1. Komitejas sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.
2. Rekomendācijas Latvijai par nodarbinātības veicināšanas un nabadzības samazināšanas mērķa sasniegšanu stratēģijas „Eiropa 2020” ietvaros.
3. Konceptija par sociālās palīdzības pabalstu sistēmas reformu.
4. Citi jautājumi.

Sēdes norise:

1. Komitejas sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana.

(I.Alliks)

I.Alliks atklāj 2012.gada otro Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas (turpmāk - komiteja) sēdi. Tiek apstiprināta komitejas sēdes darba kārtība.

2. Rekomendācijas Latvijai par nodarbinātības veicināšanas un nabadzības samazināšanas mērķa sasniegšanu stratēģijas „Eiropa 2020” ietvaros.

(I.Elksne)

(E.Baldzēns, I.Alliks, E.Kūla)

I.Elksne sniedz informāciju par Eiropas Komisijas publicētajām rekomendācijām 2012.-2013.gadam visām ES dalībvalstīm, kas izstrādātas balstoties uz dalībvalstu iesniegtajām Nacionālajām reformu programmām „ES2020” stratēģijas īstenošanai (Latvija ziņojumu par progresu iesniedza š.g. aprīlī – atbildīgā Ekonomikas ministrijas). Rekomendācijas vēl jāpieņem ES Ministru Padomē. Rekomendācijas dalībvalstīm ir jāņem vērā un Eiropas Komisija jāinformē par to īstenošanu. Latvijai kopumā ir izvirzītas septiņas rekomendācijas. LM kompetencē ir divas – (1) ilgtermiņa un jauniešu bezdarba mazināšana un (2) nabadzības mazināšana, ieviešot sociālās palīdzības sistēmas reformu. Pārējās rekomendācijas ir saistītas ar budžeta deficīta, nodokļu, energoefektivitātes, tiesu un augstākās izglītības jomām.

E.Baldzēns jautā, vai ir noteikti kvantitatīvi rādītāji mērķu sasniegšanai saistībā ar rekomendācijām šim konkrētam laika periodam 2012.-2013.gadam. Un, vai ir noteikts kvantitatīvais rādītājs attiecībā uz Džini indeksu?

I.Elksne komentē, ka kopējie kvantitatīvie rādītāji mērķu sasniegšanai ir noteikti līdz 2020.gadam, bet EK plāno striktāk ieviest kvantitatīvus rādītājus, kurus jāsasniedz, īpaši nodarbinātības jomā. *E.Kūla* papildus komentē, ka konkrēti saistībā ar Džini indeksa samazināšanu kvantitatīvs mērķis nav noteikts, jo kā galvenais nabadzības samazināšanas rādītājs ir nabadzības riska indekss.

Nolēma: pieņemt zināšanai.

3. Konceptija par sociālās palīdzības pabalstu sistēmas reformu. (A.Dūdiņš)

(P.Leiškalns, L.Kadžule, I.Alliks, I.Zeiferte, I.Kalniņa, E.Baldzēns, V.Iļjanova,
I.Slokenberga)

A.Dūdiņš sniedz prezentāciju par Labklājības ministrijas piedāvātajiem sociālās palīdzības sistēmas reformas priekšlikumiem, papildus informējot, ka pašvaldību viedoklis par priekšlikumiem tiek sagaidīts līdz š.g. 1.jūlijam. Vienlaicīgi *A.Dūdiņš* informē, ka 2012.gada aprīlī tika izsludināts iepirkums pētījumam „Sākotnējās ietekmes (*Ex-ante*) novērtējums par iecerētajām strukturālajām reformām sociālās palīdzības politikas jomā”, kura (iepirkuma) rezultāti būs zināmi š.g. 18.jūlijā un pētījuma rezultāti gaidāmi 2012.gada beigās vai 2013.gada sākumā.

P.Leiškalns vērš uzmanību uz veselības iemaksām, aicinot pārdomāt, kurš segs obligātās veselības apdrošināšanas ieviešanas gadījumā maksu par tiem, kuri to nespēs izdarīt materiālo resursu trūkuma rezultātā.

L.Kadžule aicina risināt jautājumu attiecībā uz „slinkajām ģimenēm”.

A.Dūdiņš apstiprina, ka divi piedāvātie veidu un virzienu pabalsti minēto problēmu arī plāno risināt. *I.Alliks* papildina, ka tas ir jautājums par pareizajām intervencēm no sociālo darbinieku puses (efektīvs un mērķtiecīgs sociālais darbs) un piemērotu darbu. Šobrīd LM sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA) strādā pie piemērota darba kritēriju precizēšanas un uzlabošanas, lai efektīvāk risinātu jautājumu saistībā ar bezdarbnieku atteikšanos no piedāvātajām darba vietām.

I.Zeiferte pauž viedokli, ka iebilst pret strauju pabalstu samazināšanu, jo publiskās finanses maksā par cilvēku palikšanu Latvijā -, ja mēs nevēlamies maksāt par asociāliem pieaugušajiem, tad mums ir jāmaksā par viņu bērnu palikšanu Latvijā, jo katrs cilvēks, kas dzīvo Latvijā, ir vērtība.. Šajā analīzē trūkst migrācijas dimensija, uzsverot arī sociālās palīdzības sistēmu starpvalstu konkurenci.

I.Kalniņa izsaka priekšlikumu nevērtēt statusu, jo tas ir papildus darbs, kam nav pievienotās vērtības, jo pabalsts tiek piešķirts, pamatojoties uz ienākumu izvērtējumu. Otrs priekšlikums ir pārdēvēt integrācijas pabalstu par reintegrācijas pabalstu, lai ir skaidrs un saprotams šī pabalsta mērķis. Treškārt, *I.Kalniņa* aicina konkrētu summu (sliekšņus) vietā pāriet uz sistēmu, kad sociālais atbalsts (pabalsti) tiek nodrošināti atbilstoši katras pašvaldības iespējām, piemēram, % no pašvaldības vidējiem ieņēmumiem, pamatojoties uz to, ka katras pašvaldības finansiālās iespējas, kā arī iedzīvotājiem nepieciešamie izdevumi

dažādu pakalpojumu un preču iegādei, ir atšķirīgi, tādā veidā tiecoties ievērot taisnīguma principu. Vienlaicīgi I.Kalniņa jautā par minēto pētījumu attiecībā uz strukturālajām reformām sociālās palīdzības politikas jomā un plānotās reformas ieviešanas termiņu.

A.Dūdiņš atbild, ka prognozēt pētījuma rezultātu termiņu ir pārāgri pirms vēl nav zināmi iepirkuma rezultāti.

I.Alliks papildina, ka netiek plānota strauja izmaiņu ieviešana, jo ir nepieciešams pietiekams laiks, lai izmaiņu variantus izdiskutētu ar galvenajiem partneriem – pašvaldībām, un pēc vienošanās par vēlamo modeli, tiek plānots, ka izmaiņas varētu stāties spēkā ar nākamā gada 1.janvāri.

E.Baldzēns informē, ka piedāvātās izmaiņas tiek vērtētas piesardzīgi, un pauž viedokli, ka pabalstiem jābūt mērķētiem, lai motivētu cilvēkus atgriezties darba tirgū, vienlaicīgi mazinot vēlmi izvēlēties pabalstu saņemšanu.

V.Iļjanova pauž viedokli, ka dažādos statusus (trūcīgā persona, maznodrošinātā persona) nepieciešams apvienot, lai sistēma būtu caurspīdīga un skaidra. Akcentē NVA sniegto apmācību neefektivitāti, jo tiek apmeklēti vairāki kursi, bet darbs netiek iegūts, tāpēc ir nepieciešama lielāka sadarbība ar uzņēmējiem, kuriem darbinieki ir nepieciešami.

I.Alliks piekrīt, ka bezdarbnieka profilēšanas pilnveide ir nepieciešama.

I.Slokenberga uzsver, ka būtiski ir nodrošināt atbalstu ne tikai pabalstu veidā, bet sniegt psiholoģisko palīdzību, jo motivācijas trūkums nereti ir lielākais šķērslis cilvēka iekļaušanai darba tirgū un sabiedrībā.

I.Kalniņa komentē, ka psiholoģiskās palīdzības sniegšana ir viena no sociālā darba sastāvdaļām, tomēr šobrīd sociālo darbinieku noslodze līdz ar cilvēku, kuriem nepieciešams atbalsts, ir strauji pieaugusi, un lielu darba laiku aizņem administrēšanas pienākumu veikšana nevis sociālais darbs.

Nolēma:

1. Pieņemt zināšanai sēdē izteiktos viedokļus.
2. Plānošanas reģioniem izsūtīt LM vēstules ar lūgumu sniegt viedokli par piedāvātajiem sociālās palīdzības sistēmas reformas variantiem.
3. Komitejas locekļiem elektroniski nosūtīt koncepcijas projektu, aicinot sniegt viedokļus par koncepcijas projektā piedāvātajiem priekšlikumiem.

Sēdes noslēgums 11:45.

Pielikumā sēdes materiāli:

1. Komitejas sēdes darba kārtība.
2. Prezentācija „Koncepcija par sociālās palīdzības sistēmas reformu”.

Komitejas vadītājs

I.Alliks

Protokolēja

E.Kūla